

एते प्रदेशमात्रेण मयोक्ताः MBh. 3, 3600. एते प्रदेशाः कथिता भवनानां प्रभावनाः 12, 7576. — 4) Ort, Platz, Gegend H. an. 3, 723. MED. c. 24. प्रदेशेषु (so ist zu lesen) an verschiedenen Orten MBh. 3, 14391. मन्द-रस्य प्रदेशात् 7, 2848. HARIV. 14830. Çik. 61, 13. 100, 8. तत्प्रदेशं VID. 6. KATHA. 26, 11. 29, 155. 33, 36. 36, 84. 46, 46. उन्नत° 47, 9. 36. 49, 219. द्वारादिषु प्रदेशेषु RĪGĀ-TAR. 1, 122. 3, 155. MĀRK. P. 57, 34. PĀNĀT. 20, 25. 120, 14. 197, 18. 241, 10. HIT. 23, 6. HALĀJ. 2, 5. दत्तकास्तु वकिस्ति-र्यक्प्रदेशा निर्गता गिरिः H. 1034. KULL. zu M. 3, 223. पितुः प्रदेशास्त्व देवभूमयः KUMĀRAS. 3, 45. चैत्ररथप्रदेशान् RAGH. 3, 60. भूमिसम° MBh. 6, 3788. भूमिप्रदेशं R. 2, 80, 1 (87, 1 GORR.). श्वनि° SUÇR. 1, 169, 14. क्रोडा° Spielplatz MBh. 3, 11888. नमः° (am Ende eines adj. comp. f. स्त्री) RAGH. 13, 56. दन्तिपाराठा° PRAB. 20, 5. ज्ञानपद° SADDH. P. 4, 8, a. निर्यन्त्राप्रदेशावस्थिता KULL. zu M. 4, 43. शरीरप्रदेशेषु SUÇR. 1, 96, 19. पकृत्° 208, 18. कटीपृष्ठपार्श्वमेढ्रगुदनाभिप्रदेशेषु 239, 3. प्रदेशिन्ययपर्वप्रदेशप्रमाणा 27, 11. स्कन्ध° AK. 2, 9, 63. श्वपान° SIDDH. K. zu P. 3, 1, 15. तालु° PĀNĀT. 121, 2. फणा° 198, 10. कृदय° VJUTP. 100. करेणाधःप्रदेशे तां चारुभूषण-भूषिते। स्पृष्टा HARIV. 8733. — 5) Mauer H. an. MED. — 6) Spanne des Daumens und Zeigefingers (vgl. प्रदेश) MED. H. an. — Vgl. यथाप्रदेशम्, प्रदेश, प्रादेशिक.

प्रदेशकारिन् (प्र° + का°) adj. Bez. einer Art Büsser (Gegens. एकदेशकारिन्) VJUTP. 32.

प्रदेशन (von 1. दिष् mit प्र) 1) n. Darbringung AK. 2, 8, 1, 27. H. 386. HALĀJ. 2, 264. — 2) f. = प्रदेशिनी Zeigefinger AK. 2, 6, 2, 32. — Vgl. प्रादेशन.

प्रदेशवत् (von प्रदेश) adj. einen Ort einnehmend Comm. zu BRAHMA-S. 2, 2, 12.

प्रदेशिनी (f. von प्रदेशिन् und dieses von 1. दिष् mit प्र) f. Zeigefinger (und die entsprechende Zehe) AK. 2, 6, 2, 33. H. 392. HALĀJ. 2, 383. ĀÇV. Çr. 1, 7. ÇĀNKH. Çr. 1, 10, 1. 2, 9, 14. ÇIKSHĀ 43. MBh. 1, 3438. 3, 10452. 10454. 4, 1543. SUÇR. 1, 27, 4. 11. 123, 13. 126, 4. 5. 2, 170, 7. RĪGĀ-TAR. 3, 206. VARĀH. BRH. S. 32, 101. 58, 27. 67, 50. 68, 13. 58, 18.

प्रदेशर (von 1. दिष् mit प्र) m. Urtheilsprecher, Oberrichter VJUTP. 93.

प्रदेह (von दिह् mit प्र) m. Pflaster, zähe Salbe; das Aufstreichen von Pflaster u. s. w. SUÇR. 1, 39, 12. 46, 17. 64, 8. 11. 63, 6. 11. 2, 8, 5. 38, 15. 273, 4. 457, 11. zähe Speise (etwa verdickter Saft u. dgl.) 1, 240, 19.

1. प्रदाष (von 1. डप् mit प्र) m. = 1. दाष H. an. 3, 737. MED. sh. 40. ein gestörter Zustand (im Körper, im Reich), Aufruhr, Empörung PĀNĀT. ed. orn. 38, 14. यदा तु बाह्यप्रकृतयो ऽन्तःप्रकृतयो वा प्रत्येकशो युगपद्वा प्रकुप्यन्ति तद्यमनं प्रदाष इति 17. — Vgl. प्रह्वणी°.

2. प्रदाष (1. प्र + 1. दाष) adj. böse, schlecht Çik. 2, 98 (zugleich Abend). = डष्ट VARĀ. beim Schol. daselbst.

3. प्रदाष (1. प्र + 2. दाष) m. Abend, Eintritt der Nacht AK. 1, 1, 3, 6. H. 144. an. 3, 737. MED. sh. 40. HALĀJ. 1, 109. VARĀ. beim Schol. zu Çik. 2, 98. P. 4, 3, 14. VARĀH. BRH. S. 43, 71. पराह्ण, अस्तकाल, प्रदाषकाल, निशार्धकाल, निशावसान 88, 7. हतानां च चराणां च प्रदाषस्ते सदा भवेत् MBh. 13, 202. ऽतिमिर MĀKĀH. 14, 25. 87, 25. 88, 1. प्रदाषाः शशिवारु-भूषणाः R. 1, 12. Gīt. 5, 20. KATHA. 38, 57. प्रदाषागमे Spr. 636. ऽकाले HIT. 22, 1. प्रदाषे GOBH. 3, 7, 18. 9, 8. SUÇR. 1, 21, 6. 80. 17. 2, 549, 19. RAGH. 1, 93. KUMĀRAS. 1, 42. Spr. 1860. PĀNĀT. 186. 3. ÇUK. in LA. 44.

15. अस्याः प्रदाषे शर्वयाः MBh. 4, 695. वर्षाप्रदाषे MBh. 7, 599. प्रदाषम् Abends, bei Dunkel: एते प्रत्येदग्रन्प्रदाषं तस्करा इव RV. 1, 191, 5. प्र-दाषातो होमकालः ĀÇV. Çr. 3, 12. प्रदाषमर्धरात्रं च PĀR. GRH. 3, 4. प्र-दाषपूजाविधि und प्रदाषशिवपूजा Titel von Schriften Verz. d. B. H. No. 1291. fg. Personif. ist Pradosha (neben Niçitha und Vjushṭa) ein Sohn der Doshā Bhāg. P. 4, 13, 14. — Vgl. प्रादाष, प्रादाषिक.

प्रादाषक (von 3. प्रदाष) adj. am Abend geboren P. 4, 3, 28. Nach dem Schol. N. pr.

प्रदाह (von 1. डह् mit प्र) m. das Melken: सुप्रदाहा sich gut melken lassend MBh. 3, 12723.

प्रदाहन (wie eben) m. N. pr. eines Mannes; s. प्रादाहनि.

प्रद्यु (1. प्र + 3. दिव् n. Decl. Vop. 3, 96. zum Himmel führende gute Werke DURGĀD. im ÇKDr.

प्रद्युम्न (1. प्र + युम्न) m. der Mächtige: 1) Bez. des Liebesgottes oder einer Wiedergeburt desselben; er wird als Sohn Kṛṣṇa's von der Rukmiṇi angesehen, oder auch als Sohn Sāmkarabha's und mit Sanatkumāra identificiert. AK. 1, 1, 1, 20. TRIK. 1, 1, 37. H. 228. HALĀJ. 1, 32. MBh. 1, 2786. 10, 636. 12, 12902. 12905. 13, 617. HARIV. 6697. 8622. fgg. 9181. 9208. fgg. MADHUS. in Ind. St. 1, 23, 6. चापभृत् VARĀH. BRH. S. 38, 40. VP. 574. fgg. Bhāg. P. 1, 14, 30. 3, 1, 28. Spr. 3018. gaṇa बाह्या-दि zu P. 4, 1, 96. प्रद्युम्नात् KATHA. 50, 21. — 2) N. pr. eines Sohnes des Manu von der Nāḍvalā Bhāg. P. 4, 13, 16. eines Astronomen COLEBR. Misc. Ess. II, 409. — 3) N. pr. eines Berges (?): (व्यधीयत) मठः पाश्र्वा-तानां च ताभ्यां प्रद्युम्नमूर्धनि (sous la direction de Pradjumna TRÖY.) RĪGĀ-TAR. 3, 460. N. pr. eines Flusses: प्रद्युम्नमुतीर्णाः 7, 1628. — Vgl. प्राद्युम्नि.

प्रद्युम्नपुर n. Pradjumna's Stadt (पुर), N. pr. einer Stadt an der Kāndrabhāgā KATHĀRNAYA in Verz. d. Oxf. H. 134, a, 38.

प्रद्युम्नविजय m. Pradjumna's Sieg (über Vāgrānābha), Titel eines Dramas Verz. d. Oxf. H. No. 283. WILSON, Theatre of the Hindus II, 402. fg.

प्रद्युम्नागमन n. Pradjumna's Ankunft; davon ऽनीय adj. darüber handelnd (ग्रन्थ) P. 4, 3, 88. Sch.

प्रद्योत (von 1. द्युत् mit प्र) m. 1) das Aufleuchten; Glanz, Helte: तेन प्रद्योतेनैव आत्मा निष्कामति ÇAT. Br. 14, 7, 2, 3. Lichtstrahl HALĀJ. 1. 38. — 2) N. pr. eines Jaksha MBh. 2, 397. eines Königs von Magadha und Gründers einer Dynastie, VP. 466. KATHA. 13, 19. 31, 66. LIA. 1. 301. Anh. XXXII. eines Königs von Uḡḡajini lebend. N. 14. II, 72. SCHIEFNER. Lebensb. 233 (3). 269 (39). LALIT. 23 (ed. Calc. (प्रद्योतन). — Vgl. पत°.

प्रद्योतन (vom caus. von 1. द्युत् mit प्र) m. 1) die Sonne H. 93. HALĀJ. 1, 35. Verz. d. Oxf. H. 184, b, 12. — 2) N. pr. eines Fürsten von Uḡḡajini (vgl. प्रद्योत 2.) LALIT. ed. Calc. 23, 13.

प्रद्योतिन् (von प्रद्योत) adj. erhellend, erklärend: विराटपर्वप्रद्योती भा-वदोषः Verz. d. Oxf. H. 1, a, 4 v. u.

प्रह्व (von 1. ह्व् mit प्र) adj. flüssig SUÇR. 1, 240, 12. 241, 1.

प्रह्वणाक (von प्रह्वण und dieses partic. von 1. ह्व् mit प्र) adj. sich in grosser Noth befindend, sehr arm KĀND. Up. 1, 10, 1.

प्रह्वी (von 1. ह्व् mit प्र; m. P. 3, 3, 27 (6, 2, 144). Lauf, das Laufen: प्रह्वीः BHATT. 7, 37. Flucht AK. 2, 8, 2, 79. H. 803.